

HRVATSKA POSLOVNA DIJASPORA

STRATEŠKI PRIJEDLOG

osnivanja Ureda
Vlade Republike Hrvatske
za poticanje ulaganja
hrvatske dijaspeore

Izdavač: Udruga Marshall Plan Hrvatska – Budućnost uz Dijasporu
Publikacija: Strateški prijedlog osnivanja Ureda Vlade Republike Hrvatske
za poticanje ulaganja hrvatske dijaspare
Mjesto izdavanja: Zagreb
Publikaciju pripremili: Zdenko Štriga, Ranko Milić, Zvonimir Repač
Adresa: Bukovačka cesta 213, 10000 Zagreb
Telefon: +49 176 84830093, +385 916404 790
E-mail: info@marshall-plan-hrvatska.com
Godina izdanja: 2026

Republika Hrvatska kao europski pilot ekosustava za aktiviranje potencijala poslovne dijaspare

Vizija projekta

**Hrvatska kao mjesto susreta kapitala, znanja i poduzetničkog
iskustva hrvatske poslovne dijaspare**

Otvorena platforma koja povezuje domovinu i iseljeništvo u
zajedničkom stvaranju gospodarskog razvoja demografske
obnove i međunarodne konkurentnosti Republike Hrvatske

STRATEŠKI ZNAČAJ

HRVATSKE POSLOVNE DIJASPORE

Prijedlog strateškog programa

za sustavno privlačenje kapitala, znanja i poduzetničkog iskustva hrvatske poslovne dijaspore u svrhu gospodarskog razvoja, demografske obnove i jačanja međunarodne konkurentnosti Republike Hrvatske.

Poštovani

U vremenu globalne gospodarske nesigurnosti, obilježenom inflacijom, nestabilnošću tržišta kapitala i rastućom neizvjesnošću ulaganja, investitori diljem svijeta sve više traže stabilna i dugoročno pouzdana okruženja za razvoj svojih poslovnih projekata. U takvim okolnostima Republike Hrvatske ima jedinstvenu razvojnu priliku: snažan potencijal svoje poslovne dijaspore. Milijuni ljudi hrvatskog podrijetla danas žive i rade u najrazvijenijim gospodarstvima svijeta. Među njima su brojni uspješni poduzetnici i investitori koji su tijekom desetljeća rada stekli kapital, znanje i međunarodne poslovne veze, ali su pritom zadržali snažnu osobnu povezanost s domovinom.

Upravo ta povezanost predstavlja jedan od najvrjednijih, ali još uvijek nedovoljno iskorištenih razvojnih potencijala Republike Hrvatske. Upravo iz te spoznaje nastala je inicijativa Marshall plan Hrvatska – Budućnost uz dijasporu, koja je u proteklom razdoblju privukla značajnu pozornost hrvatske dijaspore diljem svijeta te postupno postaje platforma za povezivanje domovine i iseljeničstva u zajedničkom promišljanju gospodarskog razvoja.

Slične modele sustavnog povezivanja domovine i poslovne dijaspore uspješno su primijenile brojne države, među kojima se često ističu Irska, Izrael, Indija i Meksiko. Njihova iskustva pokazuju kako dijaspora može postati snažan pokretač investicija, inovacija i međunarodnog gospodarskog pozicioniranja države.

Ovaj dokument predstavlja prijedlog uspostave Ureda Vlade Republike Hrvatske za poticanje ulaganja poslovne dijaspore, kao jedinstvene institucionalne točke koja bi omogućila sustavno povezivanje kapitala, znanja i poduzetničkog iskustva hrvatske dijaspore s razvojnim potrebama Republike Hrvatske. Takav institucionalni okvir mogao bi osigurati jasnu komunikaciju, učinkovitiju koordinaciju državnih institucija te predvidiv i transparentan proces realizacije investicijskih projekata.

Ideja snažnijeg povezivanja domovine i poslovne dijaspore ima i osobnu dimenziju. Još u prvim godinama stvaranja Republike Hrvatske osnovao sam Poslovni informativni centar u Frankfurtu kroz koji smo svakodnevno komunicirali s poduzetnicima hrvatskog podrijetla zainteresiranim za ulaganje u Hrvatsku. Već tada bilo je jasno koliki interes i potencijal postoji među hrvatskim poduzetnicima u svijetu.

To iskustvo pokazalo je kako hrvatska dijaspora ne predstavlja samo emocionalnu poveznicu s domovinom, nego i snažan gospodarski potencijal koji može doprinijeti razvoju novih projekata, otvaranju radnih mjesta i jačanju međunarodne konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

Upravo zato danas, u novim globalnim okolnostima, postoji realna prilika da Republika Hrvatska kroz jasan i učinkovit institucionalni okvir aktivira taj potencijal i otvori novi razvojni ciklus temeljen na kapitalu, znanju i poduzetničkom iskustvu hrvatskih ljudi diljem svijeta.

Zdenko Štriga, predsjednik Udruge

Kontekst i investicijski potencijal gospodarske dijaspore

- ✓ Više milijuna osoba hrvatskog podrijetla živi izvan RH
- ✓ Značajan investicijski, poduzetnički i stručni potencijal
- ✓ Razvijen i povezan s najnaprednijim gospodarstvima
- ✓ Dugoročna povezanost s RH, identitet, kultura, jezik, domoljublje
- ✓ Interes i motivacija za ulaganje, povratak i prijenos znanja
- ✓ Primjeri dobre prakse (Irska, Izrael, Indija, Kina...)

Hrvatska poslovna dijaspora predstavlja strateški nacionalni resurs koji zahtijeva sustavan, koordiniran i dugoročan institucionalni pristup.

Zašto sada?

U razdoblju globalnih geopolitičkih, geoekonomskih i tehnoloških previranja, države se natječu za kapital, talente i inovacije.

Promjene u međunarodnom gospodarstvu stvaraju nove prilike za države koje su sposobne brzo mobilizirati vlastite razvojne potencijale i globalne mreže.

- ✓ Geopolitičke promjene potiču povrat kapitala i ulaganja prema stabilnim državama i matičnim zemljama (re-shoring kapitala)
- ✓ Razvoj umjetne inteligencije i automatizacije mijenja strukturu tržišta rada
- ✓ Visoko kvalificirani stručnjaci traže stabilne, inovativne i perspektivne destinacije
- ✓ Države sve aktivnije mobiliziraju svoje globalne mreže, dijasporu i međunarodne poslovne zajednice

U takvim okolnostima Hrvatska ima priliku postati regionalna, europska i globalno relevantna platforma za povezivanje kapitala, znanja i inovacija.

Ta prilika može se ostvariti ako Hrvatska sustavno aktivira potencijal jedne od najbrojnijih i najutjecajnijih dijaspora u svijetu.

Hrvatski izazov

Razvojni potencijal hrvatske dijaspore

- ✓ procjenjuje se da dijaspora raspolaže kapitalom većim od 50 milijardi eura
- ✓ realni potencijal ulaganja procjenjuje se na najmanje 2 milijarde eura godišnje
- ✓ snažna međunarodna mreža poslovnih kontakata
- ✓ iskustvo rada u najrazvijenijim svjetskim gospodarstvima

Razvojne prepreke

- ✓ fragmentirane inicijative i nedostatak koordinacije
- ✓ administrativne i institucionalne barijere
- ✓ većina postojećih ulaganja usmjerena je prvenstveno u nekretnine, a znatno manje u razvojne i proizvodne projekte

Za aktiviranje tog potencijala potrebno je uspostaviti djelotvoran, integriran i institucionalno koordiniran sustav koji će omogućiti trajno i sustavno povezivanje RH i gospodarske dijaspore.

Institucionalni izazov i potreba za koordinacijom

Unatoč velikom investicijskom i stručnom potencijalu hrvatske dijaspore, postojeći institucionalni okvir u Republici Hrvatskoj još uvijek ne omogućuje učinkovito i koordinirano aktiviranje tog potencijala.

Ključni izazovi uključuju:

- ✓ nepostojanje jedinstvene institucionalne točke za ulaganja i aktiviranje potencijala dijaspore
- ✓ fragmentiranost nadležnosti između ministarstava i drugih državnih institucija
- ✓ produžene rokove i administrativnu složenost investicijskih procesa
- ✓ nedovoljno strukturiranu i djelotvornu komunikaciju s gospodarskom dijasporom

Postojeći institucionalni okvir ne omogućuje učinkovito i koordinirano aktiviranje investicijskog potencijala hrvatske dijaspore.

Ključni čimbenici investicijske odluke gospodarske dijaspore

Investicijske odluke gospodarske dijaspore u velikoj mjeri ovise o kvaliteti institucionalnog okvira, informacija i sigurnosti poslovnog okruženja.

- ✓ Pravodobne, relevantne i pouzdane informacije
- ✓ Jasna i transparentna institucionalna podrška
- ✓ Predvidiv i učinkovit administrativni proces
- ✓ Aktivna suradnja i otvorenost državnih institucija
- ✓ Osobna i poslovna sigurnost ulaganja

Institucionalni model podrške ulaganjima gospodarske dijaspore

Učinkovit institucionalni okvir mora osigurati jasnu koordinaciju institucija, transparentne procese i kontinuiranu podršku investitorima.

- ✓ uspostava jedinstvene kontaktne točke na razini Vlade RH
- ✓ sustavna koordinacija države, znanosti i gospodarstva (Triple helix model)
- ✓ model One Stop Shop za investitore iz dijaspore
- ✓ praćenje projekata od inicijalnog interesa do realizacije
- ✓ povezivanje projekata s izvorima financiranja (EU, RH...)

Predloženi model omogućuje učinkovit, transparentan i predvidiv institucionalni okvir za sustavno poticanje ulaganja gospodarske dijaspore u Republici Hrvatskoj.

Prednosti RH za ulaganja iz dijaspore

Hrvatska ima niz strateških prednosti koje mogu potaknuti povratak i ulaganja poslovne dijaspore.

- ✓ Poveznica s domovinom
- ✓ Politička stabilnost (EU, Schengen, euro-zona, NATO, uskoro OECD)
- ✓ Dobra infrastruktura (energija, promet, IKT...)
- ✓ Postojeći sustavi potpore (poduzetničke zone, EU fondovi...)
- ✓ Kvaliteta života (zdravstvo, obrazovanje, sigurnost, kultura,...)
- ✓ Globalna atraktivnost i prepoznatljivost (turizam, kultura, sport...)
- ✓ Razvijena nacionalna svijest, identitet, kulturni programi
- ✓ Interes II, III i IV generacije za domovinu i njene potencijale

Vizija

Republika Hrvatska postaje europski i globalni primjer uspješnog povezivanja domovine i dijaspore kroz ulaganja visoke dodane vrijednosti, jačanje gospodarske konkurentnosti, ravnomjeran regionalni razvoj i demografsku stabilizaciju.

Misija

Sustavno aktivirati investicijski, poduzetnički i stručni potencijal dijaspore i domovine kroz izgradnju povjerenja i suradnje između Republike Hrvatske i njezine gospodarske dijaspore, te uspostavu dinamičnog i poticajnog ekosustava za ulaganja i povratak dijaspore, s ciljem jačanja nacionalnog gospodarstva, ravnomjernog regionalnog razvoja te dugoročne društveno-gospodarske i demografske stabilnosti.

Strateški ciljevi

- ✓ Privlačenje kapitala, znanja i poduzetničkih vještina
- ✓ Integracija dijaspore u nacionalno gospodarstvo i lokalni razvoj
- ✓ Povezivanje nacionalnog gospodarstva s globalnim tržištima
- ✓ Otvaranje novih radnih mjesta
- ✓ Povratak i ostanak obrazovanih i kvalificiranih stručnjaka
- ✓ Poticanje inovacija i održivog gospodarskog rasta

Navedeni ciljevi čine temelj sustavne integracije potencijala i resursa gospodarske dijaspore u razvojna nastojanja Republike Hrvatske.

Djelokrug ureda

- ✓ Zaprimanje i koordinacija investicijskih inicijativa dijaspore
- ✓ Povezivanje s nadležnim ministarstvima i jedinicama lokalne i regionalne samouprave
- ✓ Integracija i koordinacija klsterskog ekosustava podrške
- ✓ Administrativna i savjetodavna podrška investitorima
- ✓ Identifikacija regulatornih prepreka i prijedlozi poboljšanja
- ✓ Praćenje trendova, analitika i godišnje izvještavanje Vladi Republike Hrvatske

Strateški učinci za RH

- ✓ Poticanje ulaganja dijaspora u sektore visoke dodane vrijednosti
- ✓ Povećanje konkurentnosti i otpornosti gospodarstva RH
- ✓ Ravnomjerni regionalni razvoj i demografska stabilizacija kroz ulaganja u iseljena područja
- ✓ Otvaranje novih radnih mjesta koja potiču povratak stručnjaka i mladih
- ✓ Jačanje izvoza, transfera tehnologija i inovacija
- ✓ Apsorpcija ESI fondova
- ✓ Jačanje povjerenja između države i dijaspora
- ✓ Pozicioniranje Hrvatske kao regionalnog i EU lidera gospodarskog rasta

Ekosustav kao razvojna poluga RH: očekivani učinci nadilaze pojedinačne investicije te predstavljaju temelj trajnog partnerstva države i njezine dijaspora.

Mjerljivi pokazatelji uspješnosti

- ✓ Broj aktivnih projekata u sustavu podrške
- ✓ Broj realiziranih investicijskih inicijativa
- ✓ Prosječno vrijeme obrade investicijskog zahtjeva
- ✓ Ukupna vrijednost realiziranih ulaganja
- ✓ Broj povratnika poduzetnika i stručnjaka
- ✓ Broj investicija u manje razvijena i ruralna područja
- ✓ Fiskalni učinak realiziranih projekata

Sustav mjerljivih pokazatelja omogućuje transparentno praćenje rezultata i objektivnu evaluaciju rada Ureda.

Institucionalni položaj ureda

- ✓ Ured se osniva kao samostalno koordinacijsko tijelo pri Vladi RH
- ✓ Nije organizacijski podređen ministarstvima nego Uredu predsjednika Vlade RH
- ✓ Djeluje uz nadzor Vlade RH i odgovara predsjedniku Vlade
- ✓ Ostvaruje operativnu suradnju sa svim nadležnim ministarstvima i državnim institucijama
- ✓ Podnosi godišnje izvješće Vladi RH o rezultatima

Takav institucionalni položaj osigurava potrebnu razinu koordinacije, autoriteta i učinkovitosti u provedbi investicijske politike prema gospodarskoj dijaspori.

Operativni model rada (one-stop shop)

- ✓ Zaprimanje investicijskog upita kroz jedinstvenu kontaktnu točku
- ✓ Dodjela osobnog koordinatora projektu
- ✓ Koordinacija svih potrebnih institucionalnih procedura
- ✓ Praćenje rokova i statusa realizacije
- ✓ Zaključenje procesa, realizacija investicije ili obrazloženi završetak postupka

Model osigurava jedinstvenu odgovornost, jasnu komunikaciju i kontinuirano praćenje svakog projekta od ideje do konačne faze.

Ekosustav za ulaganja dijaspore

- ✓ Investicijski stup
- ✓ Stup ljudskih potencijala
- ✓ Razvojno-inovacijski stup
- ✓ Platforma i zajednica

Integrirani ekosustav omogućuje sustavno povezivanje investicijskog potencijala dijaspore s razvojnim projektima i prioritetima Republike Hrvatske.

Međunarodni program aktivnog povezivanja gospodarske dijaspore

- ✓ sustavnu prisutnost u državama s jakim gospodarskom dijasporom
- ✓ organizaciju investicijskih susreta i poslovnih sastanaka
- ✓ izravnu komunikaciju s poduzetnicima hrvatskog podrijetla
- ✓ predstavljanje investicijskih projekata RH
- ✓ izgradnju trajnog partnerstva i povjerenja
- ✓ godišnji plan aktivnosti u prioritetnim državama

Kako funkcionira model

Ekosustav kombiniranog ulaganja (blended finance)

Ekosustav povezuje kapital, projekte i dionike – ne zamjenjuje tržište.

Organizacijska struktura ureda

Faza I – početna operativna struktura

- ✓ Voditelj Ureda
- ✓ Voditelj globalnog ekosustava i međunarodne suradnje
- ✓ dva investicijska koordinatora za projekte dijaspore
- ✓ stručnjak za pravne i administrativne poslove
- ✓ stručnjak za komunikaciju i odnose s dijasporom
- ✓ stručnjak za analitiku i praćenje investicijskih pokazatelja
- ✓ stručnjak za digitalne alate i informiranje dijaspore
- ✓ administrativna podrška

Ukupno: 10–12 osoba u početnoj fazi.

Faza II – razvojna faza

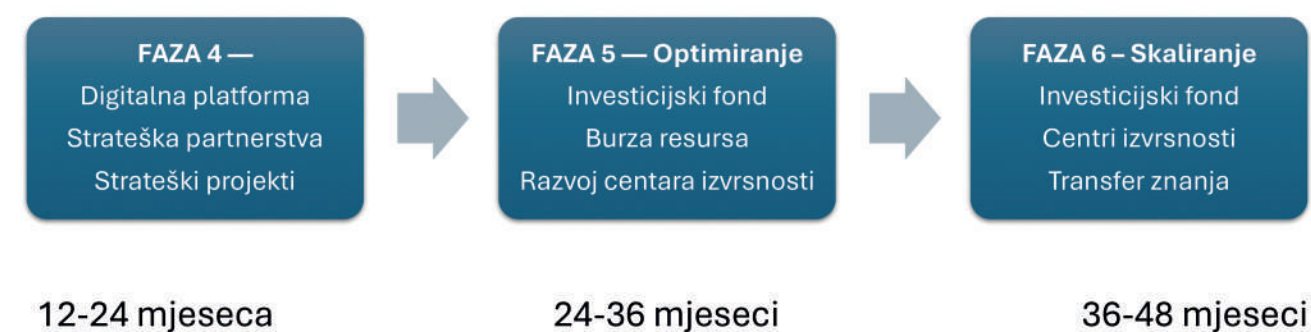
- ✓ dodatni investicijski koordinatori
- ✓ jačanje administrativne i komunikacijske podrške
- ✓ širenje programa i projekata

Ovakva organizacijska struktura omogućuje učinkovitu koordinaciju investicijskih inicijativa dijaspore, profesionalnu podršku projektima te stabilan institucionalni okvir za dugoročnu suradnju Republike Hrvatske i njezine gospodarske dijaspore.

Faze pokretanja ureda i ekosustava

Faze daljnjeg razvoja

Financijska logika

Operativni trošak
ustanove ureda za
poticanje ulaganja
dijaspore

Mobilizacija investicija i
projekata: predviđanje
200-300 M € godišnje

Procjena fiskalnog
učinka za RH: previđeno
30-40 M € godišnje

Ekosustav nije trošak — već fiskalni multiplikator

Okvirni financijski model

Faze 1–3

- državni proračun
- opcija NPOO

Faze 4–6

- državni proračun
- EU fondovi

U tom smislu Ured predstavlja razvojni instrument države čiji je cilj mobilizirati investicijski potencijal gospodarske dijaspe te kroz multiplikativni učinak osigurati dugoročno pozitivan fiskalni i gospodarski učinak za Republiku Hrvatsku.

Rizik ako se ništa ne učini

Neodlučnost ima mjerljiv trošak.

- ✓ neaktiviran potencijal ljudi i prostora
- ✓ izazovi razvoja, konkurentnosti i otpornosti
- ✓ nastavak i produbljivanje odljeva mozgova
- ✓ rast nezadovoljstva u domovini i dijaspori

Odluka

Ovo nije projekt. Ovo je razvojna infrastruktura Republike Hrvatske.

- ✓ odluku Vlade RH o uspostavi ureda
- ✓ razradu strateških projekata
- ✓ informiranje poslovne dijaspore
- ✓ organizaciju konferencije poduzetnika
- ✓ uključivanje JLRS-a, ministarstava i Vlade

**Povezivanjem hrvatske poslovne dijaspore s domovinom
Hrvatska otvara novu fazu gospodarskog razvoja.**

